

ผลการศึกษาแรงจูงใจต่อการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักศึกษาวิชาชีพครู

Motivation Study in the E-Book Creation Based on Local Wisdom Content by Preservice Teachers

Received: November 10, 2025
Revised: December 08, 2025
Accepted: December 15, 2025

พจนารถ นุกุลคาม¹ และ บุษราคัม อินทสุก²
Pojjanart Nukulkham¹ and Busarakham Intasuk²
(pojjanart @northern.ac.th and busarakham.in@northern.ac.th)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแรงจูงใจต่อการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักศึกษาวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 72 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้รับการประเมินความสอดคล้องของเนื้อหาทั้งฉบับอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33) และแบบประเมินแรงจูงใจภายในและภายนอกของนักศึกษาต่อการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าและคำถามปลายเปิด โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถาม (IOC) เท่ากับ 0.83 และ 0.75 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจภายในและภายนอกของนักศึกษาต่อการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.48) และเมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจ พบว่า แรงจูงใจภายในของนักศึกษาสูงกว่าแรงจูงใจภายนอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สามารถส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกของ

^{1, 2} คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น, จังหวัดตาก
Faculty of Education, Northern College, Tak Province

ผู้เรียน ช่วยให้นักศึกษาบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามที่กำหนด อีกทั้งยังส่งเสริมทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : หนังสืออิเล็กทรอนิกส์, ภูมิปัญญาท้องถิ่น, แรงจูงใจภายใน, แรงจูงใจภายนอก

Abstract

This research article aimed to examine and compare preservice teachers' motivation toward creating electronic books based on local wisdom content. The participants consisted of 72 second-year students enrolled in the Graduate Diploma in Teaching Profession Program at Northern College during the first semester of the 2025 academic year. The participants were selected through purposive sampling, with the criterion that they were enrolled in the teaching practicum course. This study employed a mixed-method research design. The research instruments included a lesson plan for e-book creation, which demonstrated a high level of content validity with an overall mean score of 4.33, and a motivation assessment measuring students' intrinsic and extrinsic motivation toward creating electronic books on local wisdom content. The motivation assessment comprised a rating-scale questionnaire and open-ended questions. The Index of Item–Objective Congruence (IOC) yielded validity scores of 0.83 for the questionnaire and 0.75 for the open-ended questions. Data were analyzed using mean, standard deviation, and paired-samples t-test.

The findings revealed that the overall levels of intrinsic and extrinsic motivation toward e-book creation were at the highest level ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.48). The comparison results indicated that intrinsic motivation was significantly higher than extrinsic motivation at the .05 level. These findings suggest that learning activities involving electronic book creation effectively enhance both intrinsic and extrinsic learning motivation. Furthermore, such activities support students in achieving learning objectives while promoting digital literacy skills and self-directed learning through independent inquiry.

Keywords: Electronic Books, Local Wisdom, Intrinsic Motivation, Extrinsic Motivation

บทนำ

ในยุคการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัล การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาได้ปรับรูปแบบให้สอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาครูผู้สอนให้มีทักษะและสมรรถนะเทคโนโลยีตามกรอบสมรรถนะดิจิทัล พัฒนาครูให้มีความพร้อมและด้านวิชาการและทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) การเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูในการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในโลกยุคใหม่ที่เปลี่ยนไป โดยต้องสวมบทบาทนักประดิษฐ์ นักบูรณาการที่เข้าใจเทคโนโลยีและเป็นผู้พัฒนา การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเสริมกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ (แสงสุรีย์ ทองขาวและคณะ, 2566) การพัฒนาครูไทยให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีจึงควรเตรียมความพร้อม 3 ระยะ คือ ระยะก่อนเป็นนักศึกษาครู ระยะปฏิบัติการสอนในขณะเป็นนักศึกษาและระยะปฏิบัติการสอนหลังสำเร็จการศึกษา (รักชิต สุทธิพงษ์, 2560)

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสร้งความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) เป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีและสามารถผลิตสื่อเพื่อการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง แนวทางหนึ่งในการพัฒนาผู้สอนในศตวรรษที่ 21 คือ การบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู ตามกรอบแนวคิดการจัดการเรียนการสอน TPACK (Technological Pedagogical and Content Knowledge Framework) เป็นพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการห้องเรียน ประกอบด้วยความรู้ในศาสตร์การสอนและความรู้ในด้านเนื้อหาสาระ ครูจึงต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองความต้องการในการออกแบบการสอนและระเบียบวิธีการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจ และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน สมรรถนะด้านเทคโนโลยีของครูจึงประกอบด้วยความรู้ ทักษะและเจตคติ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ (กุลสลวัฒน์ คงประดิษฐ์, 2562) เป็นครูในฐานะที่เป็นนักออกแบบและเกิดกระบวนการเรียนรู้ในระหว่างปฏิบัติกิจกรรมการออกแบบสื่อการเรียนรู้ด้วยระบบออนไลน์ (Baran et al., 2011)

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่มีความน่าสนใจและผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมให้นักศึกษาวิชาชีพครูสร้างบทเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และสร้างแรงจูงใจแก่นักศึกษาวิชาชีพครูในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการสืบเสาะแสวงหาข้อมูลและก่อให้เกิด

การเรียนรู้แบบผสมผสานและการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ยังเป็นการเชื่อมโยงความรู้ในเชิงลึกแก่ผู้เรียนในการสร้างงาน (Sun & Pan, 2021) สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มสร้างสรรค์การเรียนรู้ (Constructivist) ซึ่งเน้นการเรียนรู้เกิดจากการสร้างการเรียนรู้ผ่านกระบวนการดูดซึมประสบการณ์ใหม่เข้าสู่ความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ (จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย, 2565)

การสร้างองค์ความรู้ด้วยการสร้างผลงานของผู้เรียนเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดพลังและควบคุมเส้นทางการเรียนรู้ของตนเองได้มากขึ้นเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยการสร้างผลงานที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง (Cetin-Dinder, 2016; Allen, 2022; Muin, 2025) นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความมุ่งมั่น พากเพียรในการทำงานให้สำเร็จ เนื่องจากแรงจูงใจ ความสามารถ และผลงานมีความเชื่อมโยงกัน (จิรัชญา เชียงกุล และคณะ, 2568) แรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอกมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางในสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาโดยเน้นการฝึกฝนและการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งนำไปสู่แนวทางการเรียนรู้ด้วยการกำกับตนเองของผู้เรียน แรงจูงใจภายในเป็นพฤติกรรมของบุคคลเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ที่เน้นผลเชิงบวกทางจิตใจมากกว่าการได้รับรางวัลเป็นสิ่งตอบแทน บุคคลตอบสนองด้วยแรงจูงใจภายในต่อการปฏิบัติภาระงานที่ได้รับมอบหมายแตกต่างกัน การตอบสนองขึ้นอยู่กับความสนใจ ความเชื่อมโยงของภาระงาน รูปแบบการมอบหมายงานและความพึงพอใจที่บุคคลมีต่อภาระงานที่ได้รับมอบหมาย การสร้างแรงจูงใจภายในจึงสัมพันธ์กับการออกแบบและการคัดเลือกภาระงานสำหรับผู้เรียนอย่างเหมาะสมความความสนใจและเป้าหมายในการเรียนรู้ ส่วนแรงจูงใจภายนอกเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่ตอบสนองต่อการปฏิบัติภาระงานภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดเห็นได้จากเงื่อนไขที่ได้รับรางวัลหรือเงื่อนไขของการถูกทำโทษในการปฏิบัติภาระงานหรือการปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนด การเสริมแรงจูงใจภายนอกของบุคคลสัมพันธ์กับคุณค่าของบุคคลที่ได้รับรางวัลหรือชมเชย ความเข้าใจถึงผลลัพธ์ของความสำเร็จในการปฏิบัติภาระงานที่ได้รับมอบหมายที่เชื่อมโยงกับทักษะ สมรรถนะและระดับของความท้าทาย การประเมินแรงจูงใจของบุคคลต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติภาระงาน ได้แก่ การประเมินโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า การรายงานตนเอง การสังเกตและการสัมภาษณ์ (Ryan & Deci, 2000)

นักศึกษาวิชาชีพครูปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาอยู่ในบริบทของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลาย การสร้างสื่อการสอนด้วยการเชื่อมโยงความรู้ในเนื้อหากับสื่อเทคโนโลยีร่วมกับบริบทสภาพแวดล้อมเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างเสริมความเป็นครูนวัตกรรม งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาแรงจูงใจที่ได้จากการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาวิชาชีพครูในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูซึ่งปฏิบัติการสอนในรายวิชา

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยนักศึกษาได้รับมอบหมายให้สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่อยู่ในโรงเรียนที่ตนเองปฏิบัติการสอน เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสืบค้นและสอบถามผู้รู้หรือปราชญ์ชาวบ้านในท้องถิ่นที่ปฏิบัติการสอนและนำเนื้อหามาสร่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของตนเอง เพื่อหาคำตอบของคำถามวิจัย คือ แรงงูใจภายในหรือแรงงูใจภายนอกของนักศึกษาวิชาชีพครูมีต่อการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สร้างขึ้น

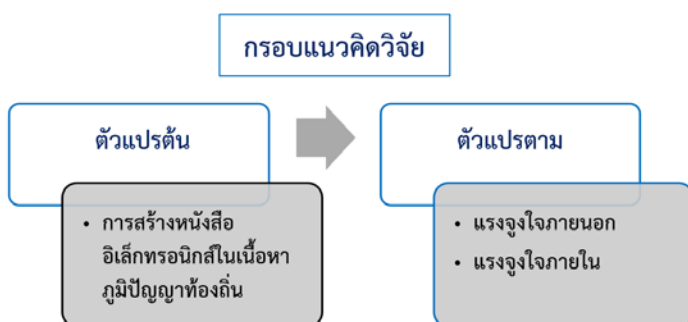
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงงูใจของนักศึกษาวิชาชีพครูต่อการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงงูใจภายในและแรงงูใจภายนอกของนักศึกษาวิชาชีพครูต่อการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยนอร์ทเทิร์นที่ลงทะเบียนเรียนในชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษา จำนวน 72 คน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษาและปฏิบัติการสอนในระดับชั้นประถมศึกษา

ศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และการออกแบบเนื้อหาบทเรียนภูมิปัญญาท้องถิ่นจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การเลือกและกำหนดเนื้อหา การประเมินแรงงูใจ โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการสอนและแบบประเมินแรงงใจ มีรายละเอียดดังนี้

1. แผนการสอน จำนวน 3 แผน ใช้เวลา 6 ชั่วโมง เนื้อหาประกอบด้วย แนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักการออกแบบหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ และการประเมินตนเอง ดำเนินการออกแบบแผนการสอนโดยศึกษาแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อกำหนดเนื้อหาในการให้ความรู้แก่นักศึกษาก่อนมอบหมายให้ปฏิบัติจริง เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตรการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การเลือกและการกำหนดเนื้อหา การประเมินผล นำแผนการสอนที่ออกแบบไปหาค่าคุณภาพโดยขอรับการประเมินความสอดคล้องของเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2. แบบประเมินแรงงใจ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ในประเด็นงใจภายในและแรงงใจภายนอกและแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ ดำเนินการออกแบบแบบประเมินแรงงใจโดยศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงงใจ นำแบบประเมินแรงงใจที่ออกแบบไปหาค่าคุณภาพโดยขอรับการประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการประเมินและปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

หาคคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยนำแผนการสอนและแบบประเมินแรงงใจไปหาค่าความสอดคล้องของเนื้อหา ประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านที่เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและด้านหลักสูตรและการสอน 1) แผนการสอน หาคคุณภาพโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดค่าที่ยอมรับได้ 3.50 ขึ้นไป ได้ค่าความสอดคล้องทั้งฉบับ 4.33 และ 2) แบบประเมินแรงงใจ ใช้ดัชนีความสอดคล้องของคำถาม (IOC) ได้ค่าความสอดคล้องทั้งฉบับ 0.83 และประเมินคุณภาพของคำถามปลายเปิด ได้ค่าความสอดคล้อง 0.75 ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) ปฐมนิเทศนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ชี้แจงวัตถุประสงค์การดำเนินงานโดยผู้สอนและผู้เรียนวางแผนการออกแบบบทเรียนภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกัน 2) อบรมการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นเวลา 6 ชั่วโมง 3) นักศึกษารวบรวมเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยสืบค้นเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยการเก็บข้อมูลจากปราชญ์ชาวบ้าน สอบถามผู้ปกครองและบุคคลน่าเชื่อถือได้ในการให้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน รวมถึง การสืบค้นโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นักศึกษานำเสนอผลการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลในห้องเรียนเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน นำข้อเสนอแนะที่ได้จาก

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปปรับแก้ หลังจากนั้น หากคุณภาพของเนื้อหาหนังสือที่ออกแบบประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน คือ อาจารย์ผู้สอน 1 คน ครูพี่เลี้ยง 1 คน และหัวหน้าสายงาน 1 คน ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ 4) นักศึกษานำเสนอผลงานการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และประเมินแรงงใจ

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างต่อแรงงใจในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยใช้แบบสอบถามประเมินด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็นข้อคำถาม 10 ข้อ ตามระดับคะแนน 5 คะแนน กำหนดความหมายของระดับคะแนน ดังนี้ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 5 คะแนน เห็นด้วย ให้ 4 คะแนน ไม่แน่ใจ ให้ 3 คะแนน ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน เปรียบเทียบแรงงใจภายในกับแรงงใจภายนอกโดยใช้การทดสอบค่า ที แบบไม่เป็นอิสระต่อกันและส่วนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาโดยใช้คำถามปลายเปิด คิดค่าความถี่เป็นร้อยละ

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินตนเองของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยนอร์ทเทิร์นต่อแรงงใจในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื้อหาการประเมินแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ข้อคำถามข้อ 1-5 ประเมินแรงงใจภายใน ข้อคำถามข้อ 6-10 ประเมินแรงงใจภายนอก ผลการประเมินแรงงใจแสดงด้วยตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินแรงงใจของนักศึกษา

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็น
การสร้าง e-book ทำให้รู้สึกภูมิใจที่สามารถสร้างสื่อการสอนได้ด้วยตนเอง	4.46	0.52	มาก
มีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้ขั้นตอนการสร้างสื่อการสอนได้ด้วยตนเอง	4.67	0.47	มากที่สุด
ต้องการพัฒนาทักษะการสร้างสื่อดิจิทัลเพิ่มเติม แม้ไม่ได้รับคะแนนหรือรางวัล	4.70	0.46	มากที่สุด
การสร้าง e-book ช่วยให้ผู้รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถและทำสิ่งที่มีคุณค่าได้	4.52	0.5	มากที่สุด
มีแรงบันดาลใจที่จะนำความรู้จากการสร้าง e-book ไปใช้พัฒนาการสอนในอนาคต	4.72	0.45	มากที่สุด
ตั้งใจสร้าง e-book ให้ดีเพื่อให้ได้รับคำชื่นชมจากอาจารย์หรือเพื่อนร่วมชั้น	4.6	0.49	มากที่สุด
ต้องการทำ e-book ให้น่าสนใจเพื่อให้ได้คะแนนหรือผลการประเมินที่ดี	4.63	0.48	มากที่สุด
การเห็นผลงานของเพื่อนที่มีคุณภาพกระตุ้นให้ต้องการพยายามมากขึ้น	4.32	0.47	มาก
รู้สึกมีแรงกระตุ้นเมื่อมีการนำผลงาน e-book ไปเผยแพร่หรือนำเสนอในชั้นเรียน	4.56	0.49	มากที่สุด
การได้รับการยอมรับจากผู้อื่นเป็นแรงผลักดันให้ฉันทุ้มเทในการสร้าง e-book	4.47	0.5	มาก
รวม	4.57	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 72 คน ประเมินแรงจูงใจต่อการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าเฉลี่ยรวมของผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.48) มีรายละเอียด ดังนี้ ฉันมีแรงบันดาลใจที่จะนำความรู้จากการสร้าง e-book ไปใช้พัฒนาการสอนในอนาคต ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.45) ฉันต้องการพัฒนาทักษะการสร้างสื่อดิจิทัลเพิ่มเติม แม้ไม่ได้รับคะแนนหรือรางวัล ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.46) ฉันมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้ขั้นตอนการสร้างสื่อการสอนได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.47) ฉันต้องการทำ e-book ให้น่าสนใจเพื่อให้ได้คะแนนหรือผลการประเมินที่ดี ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.48) ฉันตั้งใจสร้าง e-book ให้ดีเพื่อให้ได้รับคำชื่นชมจากอาจารย์หรือเพื่อนร่วมชั้น ($\bar{X} = 4.6$, S.D. = 0.49) ฉันรู้สึกมีแรงกระตุ้นเมื่อมีการนำผลงาน e-book ของตนไปเผยแพร่หรือนำเสนอในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.49) การสร้าง e-book ช่วย使我รู้ว่าตนเองมีความสามารถและทำสิ่งที่มีคุณค่าได้ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.5) การได้รับการยอมรับจากผู้อื่นเป็นแรงผลักดันให้ฉันทุ่มเทในการสร้าง e-book ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.5) การสร้าง e-book ทำให้ฉันรู้สึกภูมิใจที่สามารถสร้างสื่อการสอนได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.52) และการเห็นผลงานของเพื่อนที่มีคุณภาพกระตุ้นให้ฉันต้องการพยายามมากขึ้น ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอกของนักศึกษาวิชาชีพครูต่อการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่น เมื่อพิจารณาข้อคำถามเพื่อประเมินแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอกที่มีผลต่อความสำเร็จของงาน โดยจำแนกคำถาม ข้อ 1-5 ประเมินแรงจูงใจภายใน ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.48) และคำถาม ข้อ 6-10 ประเมินแรงจูงใจภายนอก ผลการประเมินตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.48) เปรียบเทียบแรงจูงใจภายในกับแรงจูงใจภายนอกต่อการสร้างผลงานของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง แสดงผลด้วยตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก

แรงจูงใจ	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	SD_D	t	Sig. (1 tailed)
แรงจูงใจภายใน	4.61	0.12	0.10	0.21	1.03	0.1810
แรงจูงใจภายนอก	4.52	0.13				

*p<0.5

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยระดับแรงจูงใจภายในของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 72 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 และ 4.52 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก พบว่า ค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจภายในสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับแรงจูงใจภายนอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นักศึกษากลุ่มตัวอย่างตอบคำถามปลายเปิดท้ายแบบประเมินเพื่อเพิ่มขยายประเด็นของแรงจูงใจภายในและภายนอกที่มีต่อการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 4 คำถาม เป็นคำถามเพื่อประเมินแรงจูงใจภายในข้อ 1-2 จำนวน 2 คำถาม และประเมินแรงจูงใจภายนอกข้อ 3-4 จำนวน 2 คำถาม คำตอบที่ได้จากคำถามปลายเปิดประเมินค่าด้วยร้อยละ ดังนี้

1. อะไรคือแรงบันดาลใจภายในที่ทำให้คุณตั้งใจสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องนี้ให้สำเร็จ พบว่า มีเป้าหมาย/มีวัตถุประสงค์ในการทำงานที่ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 80 มีความภาคภูมิใจที่ได้สร้างงานจนสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 70

2. ระหว่างกระบวนการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ คุณรู้สึกภาคภูมิใจหรือมีความสุขกับส่วนใดมากที่สุด เพราะเหตุใด พบว่า ส่วนเรียบเรียงการนำเสนอเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 80 เพราะได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอเนื้อหาที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ส่วนรวบรวมเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 70 เพราะได้พบปะผู้คนและได้สืบค้นข้อมูลที่ไม่เคยรู้มาก่อน/เพราะได้รู้จักคนที่มีความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น/เพราะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคนที่มีความรู้เฉพาะทางและได้ความรู้เพิ่มขึ้น

3. ปัจจุบันหรือสภาพแวดล้อมใดที่กระตุ้นให้คุณอยากทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้ออกมาดีที่สุด พบว่า การได้รับคำชื่นชม คิดเป็นร้อยละ 80 การได้เป็นแบบอย่างที่ดี/การเป็นต้นแบบที่ดี คิดเป็นร้อยละ 70

4. ผลลัพธ์หรือประโยชน์ที่ได้จากการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จะช่วยต่อยอดในการเรียนหรือในวิชาชีพครูของคุณได้อย่างไร พบว่า เป็นแนวทางในการสร้างผลงานชิ้นต่อไป/เป็นแรงบันดาลใจให้สามารถนำไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป คิดเป็นร้อยละ 80

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการประเมินแรงจูงใจต่อการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยรวมของผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.48) ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก กิจกรรมการเรียนรู้การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่นมีกระบวนการออกแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างเป็นขั้นตอน คือ กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์การเรียนรู้อย่างชัดเจน สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ผู้เรียนรวบรวมข้อมูล ออกแบบและพัฒนาเนื้อหาเป็นผลให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สอดคล้องกับแนวคิดของ Allen (2022) ที่เชื่อมโยงแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองกับการสอนที่เน้นการปฏิบัติด้วยการเรียนรู้เชิงรุก การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากห้องเรียนไปสู่โลกที่เป็นจริงภายใต้การสนับสนุนส่งเสริมของครู การแลกเปลี่ยน

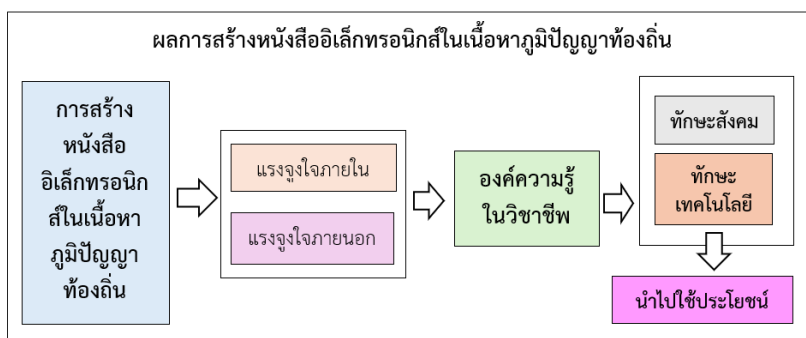
เรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับครูเพื่อเพิ่มพูนความรู้ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนและบรรยากาศการสร้างปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนของผู้สอนกับผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Cetin-Dindar (2016) ที่พบว่า การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างสร้งองค์ความรู้ด้วยตนเองส่งเสริมการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในประเด็นที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง การส่งเสริมการทำงานร่วมกันในระหว่างปฏิบัติการกิจกรรมการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และบทบาทผู้สอนในการกระตุ้นและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนและงานวิจัยของ Muin (2025) ที่พบว่า การเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างสร้งองค์ความรู้ด้วยตนเองเป็นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเป็นอิสระและก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และการนำความรู้ไปใช้ในการสร้างงาน

2. เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอกของผู้เรียนในการปฏิบัติการกิจกรรมสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์พบว่า แรงจูงใจภายในสูงกว่าแรงจูงใจภายนอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการประเมินเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากแรงจูงใจภายในเกิดจากแรงผลักดันที่เกิดจากความอยากรู้อยากเห็น ความพึงพอใจในกระบวนการเรียนรู้ที่ไม่ใช่รางวัลจากภายนอกที่ช่วยให้การทำงานบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้สอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมแรงจูงใจภายในของ ประยุทธ์ ไทยธานี (2563) ที่นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจภายในแก่ผู้เรียนด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน กำหนดรูปแบบการดำเนินงานที่ชัดเจนและสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน การประเมินและการให้ข้อมูลป้อนกลับที่ชัดเจนและยุติธรรม รวมถึง บรรยากาศการเรียนที่ส่งเสริมการยอมรับ การเห็นคุณค่า การสร้างความรู้สึกรักมั่นคงปลอดภัยในห้องเรียนเพื่อเสริมสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธรา กุบโคกรวด และ ประยุทธ์ ไทยธานี (2565) ที่พบว่า แรงจูงใจภายในส่งผลให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายในการเรียนและมีคะแนนประเมินแรงจูงใจภายในในระดับสูง เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Palos et al. (2025) ที่พบว่า บทบาทของผู้สอนในการสนับสนุนผู้เรียนเมื่อได้รับมอบหมายงานมีผลเชิงบวกต่อการเรียนรู้และการสร้างแรงจูงใจภายในของผู้เรียน ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจภายในสูงมีความเข้าใจความต้องการในการพัฒนาตนเอง มีความพึงพอใจในการเรียนรู้ในเชิงลึกเพิ่มเติมและเกิดความภาคภูมิใจในผลสำเร็จของตนเอง Sun & Pan (2021) นำเสนอข้อค้นพบจากงานวิจัยว่า ระหว่างกิจกรรมกำกับติดตามการทำงานของผู้เรียนผู้สอนควรใช้เวลาการซักถามอย่างเหมาะสมไม่ควรใช้เวลานานเกินไปเพราะเป็นการกดดันผู้เรียนในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการลดทอนแรงจูงใจในการสร้างผลงานของผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดการสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้วยตนเองเป็นแนวทางที่สำคัญสำหรับผู้สอนในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการสร้างผลงานและผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า กระบวนการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติงานในกรอบแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้วยตนเองของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างจากการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่นนำไปสู่การสร้างแรงจูงใจภายในและภายนอกในการบรรลุเป้าหมายแก่นักศึกษาในการสร้างผลงาน เมื่อตรวจสอบแรงจูงใจของผู้เรียนต่อการสร้างงานพบว่าแรงจูงใจภายในมีผลต่อการสร้างงานมากกว่าแรงจูงใจภายนอกและแรงจูงใจที่เกิดขึ้นจากการสร้างผลงานของผู้เรียนนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมถึง การใช้ทักษะสังคมและทักษะเทคโนโลยีที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป แสดงแผนผังของกระบวนการสร้างองค์ความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ภาพที่ 2 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) ควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในฐานะสื่อการสอนของบทเรียนเสริมของหลักสูตร
- 2) ควรนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นไปบูรณาการกับสาระการเรียนรู้อื่นเป็นการข้ามศาสตร์การเรียนรู้ได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำวิจัยเพื่อศึกษาผลของการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ต่อความสามารถการเรียนรู้บทเรียนของผู้เรียน

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรจัดอบรมการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนเพื่อประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมเรียนการสอนที่ทันสมัยและน่าสนใจ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เทคโนโลยีในการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพ

รายการอ้างอิง

- กุลสวัสดิ์ คณประดิษฐ์. (2562). การเป็นครูที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นฐานในโลกดิจิทัลของศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 30(1), 1–21.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. ข่าว ศธ. 360 องศา. สืบค้น 8 พฤศจิกายน 2568, จาก <https://www.moe.go.th/360policy3-and-focus-moe-fiscal-year-2024>
- จิรขญา เชียงกุล, สิริวัฒน์ ศรีเครือตง, ทิพา ปุณสีห์, ตระกูล พุ่มงาม และ กัลยาณี ประดับพงษา. (2568). การสร้างแรงจูงใจ: พัฒนาการเองในการทำงานเพื่อสังคม. *วารสารจิตวิทยาแห่งประเทศไทย*, 23(1), 89–102.
- จิตติรัตน์ แสงเลิศอูทัย. (2565). ทฤษฎีการเรียนรู้สู่การพัฒนาบทเรียนออนไลน์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี*, 11(1), 3–13.
- ประยุทธ์ ไทยธานี. (2563). การส่งเสริมแรงจูงใจภายในให้แก่ผู้เรียน. *วารสารราชพฤกษ์*, 15(1), 1–11.
- พัชรา ภูบโคกกรวด และประยุทธ์ ไทยธานี. (2565). ผลของกิจกรรมส่งเสริมแรงจูงใจภายในที่มีต่อการตั้งเป้าหมายในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. *วารสารราชพฤกษ์*, 20(2), 113–123.
- รักจิต สุทธิพงษ์. (2562). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากับพัฒนาครูไทยในยุคดิจิทัล. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 19(2), 344–355.
- แสงสุรีย์ ทองขาว, พระมหาโยธิน มหาวิโร (มาศสุข), พระปลัดไพโรจน์ อดุล (สมหมาย), สงคราม จันทร์ทาศีรี และ วิจิต นาชัยสินธ์. (2566). บทบาทครูไทยกับเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการศึกษา. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 8(2), 130–144.
- Allen, A. (2022). An introduction to constructivism: Its theoretical roots and impact on contemporary education. *Journal of Learning Design and Leadership*, 1(1), 1–11.

- Baran, E., Chuang, H., & Thompson, A. (2011). TPACK: An emerging research and development tool for teacher educators. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 10(4), 370–377.
- Certin-Dindar, A. (2016). Student motivation in constructivist learning environments. *Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technology Education*, 12(2), 233–247.
- Muin, N. (2025). Analyze constructivist learning experiences, democratic attitudes, learning independence, and students' learning motivation. *Jurnal Penelitian Pendidikan IPA (Journal of Research in Science Education)*, 11(2), 1–9.
- Palos, R., Virga, D., & Dediu, R. (2025). Students' approach to learning and their intrinsic motivation to know: The moderating role of psychological needs. *Current Psychology*, 44, 11757–11770.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 54–67.
- Sun, L., & Pan, C. E. (2021). Effects of the application of information technology to e-book learning on learning motivation and effectiveness. *Frontiers in Psychology*, 12, 752303.